

Keskustan ryhmäpuheenvuoro - Mielenterveys- ja päihdekuntoutujien asumisen ja asunnottomuuden palveluiden verkoston suunnitelman 2024-2035

Arvoisa pj, hyvät valtuutetut ja muut kokoukseen osallistuvat

Ensimmäisenä haluan tuoda Keskustan ryhmän puolesta suuret kiitokset ja onnittelet erittäin perusteellisesta, erinomaisesta työstä, jota suunnitelman eteen on tehty. Asumisen nykytila on selvitetty tarkkaan. Samoin on hyvin selvitetty oman tuotannon ja ostopalveluiden osuutta.

Koska oma tuotanto on vähäistä, Keskusta pitää erittäin tervetulleena ja tärkeänä suunnitelmien mukaista oman tuotannon vahvistamista. Meidän nähdäksemme se sujuvoittaa mielenterveys- ja päihdekuntoutujien oikea-aikaista palveluiden saantia myös muussa sosiaali- ja terveydenhuollossa.

Laajassa palveluiden verkkosuunnitelmassa on erinomaisesti avattu terminologiaa eli mitä mikäkin käsite tarkoittaa, ja muutoinkin perusteellisesti selvitetty mistä kaikesta tässä on kyse ja mitä suunnitelmaan kuuluu.

Mielestämme palveluiden verkoston suunnitelman tavoitteet ovat erinomaiset: 1) vastata palveluiden tarpeen kasvuun, 2) turvata yhdenvertainen palveluiden saatavuus, 3) varmistaa henkilöstön riittävyys, 4) mahdollistaa kustannusten kasvun hillintä ja 5) luoda ymmärrys tarvittavista investoinneista. Juuri näin mielestämme tuleekin edetä.

Kiinnitimme myös huomiota muutospaineisiin (jonojen kasvu ja huumeiden käytön lisääntyminen). Samoin siihen, että Pirkanmaalla on suhteessa enemmän päihde- kuin mielenterveyshaasteisia (mikä tukee esitettyä eriyttämistä), ja siihen, että asunnottomuus keskittyy tilastoissa Tampereelle. Merkittävää on myös palveluasumisen ja palveluiden tuotannon hinnannousut, mikä johtaa palvelurakenteen keventämisen tarpeeseen.

Pidämme näissä olosuhteissa oikeana ratkaisuna sitä, että pyritään siirtymään kevyempiin palvelu- ja asumismuotoihin, samoin kuin oman palvelutuotannon kehittämistä. Tilanteessa, jossa omaa tuotantoa on 5% ja palveluiden ostoa 95%, ei kilpailu toimi, vaan joudumme ottamaan vastaan, hinnan mikä meille tarjotaan. Erittäin tärkeätä on, että kohderyhmien tarpeet pyritään tarkasti huomioimaan. Pidämme myös yhteistyömallia, jolla pyritään siirtymään kohti itsenäisesti asumista, hyvänä ratkaisuna.

Haluamme kuitenkin kiinnittää huomiota piiloasunnottomuuden tunnistamiseen ilmiönä. Piiloasunnottomuus ei välttämättä näy tilastoissa, ja sitä esiintyy eri kunnissa Pirkanmaalla. Piiloasunnottomuus tarkoittaa sitä, että henkilöllä itsellään ei ole asuntoa. Hän on saattanut saada hädän esim. maksamattomien vuokrien tai häiriökäyttäytymisen vuoksi ja asuu tuttavien tai sukulaisten luona. Posti menee poste restanteen ja asuinpaikka vaihtuu aina nk. tarpeen mukaan. Tähän, kasvavaan, joukkoon, ei päästä helposti kiinni, mistä syystä ilmiön tunnistaminen on tärkeätä. Jatkossa mielenterveys- ja päihdekuntoutujien asumisen palveluissa haasteena tulee olemaan myös huumeidenkäyttäjien määrän lisääntyminen (sekä sekakäyttö).

Jos asumispalvelua on mahdollista järjestää oikeaan kohtaan, se vähentää tai poistaa ongelmia (kuten rikollisuus ja yhteiskuntarauhan järkkäminen) toisaalla.

Yhteenvetona totean loppuun, että Keskustan mukaan suunnitelma ja siitä meille toimitettu esitys ovat vakuuttavaa luettavaa. Toki kaikista vaikeuksista ei ollut mahdollista saada arviota, mutta sen perusteella, mitä on esitetty, olemme tyytyväisiä. Lähetekeskusteluun toisimme lisänä ainoastaan tämän, edellä mainitun, eri puolilla Pirkanmaata esiintyvän piiloasunnottomuusilmiön tunnistamisen tärkeyden. Pidämme sitä tärkeänä erityisesti Pirkanmaalaisten yhdenvertaisen kohtelun vuoksi.